

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการสำรวจค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยวปี 2549 มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษาข้อมูลโครงสร้างค่าใช้จ่ายและพฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยว ตลอดจนการวิเคราะห์รายได้-รายจ่ายจากการท่องเที่ยว และผลการท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและแนวทางการเพิ่มรายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ โดยใช้ข้อมูลจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และข้อมูลที่ได้จากการสำรวนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวจำนวน 37,937 คน ครอบคลุมนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวชาวไทย นักทัศนาจรระหว่างประเทศ นักทัศนาจรชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีถิ่นพำนักถาวรในต่างประเทศ โดยมีผลการศึกษาที่สำคัญ ดังนี้

1. ผลการสำรวจข้อมูล

1.1 ผลการสำรวจข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

1) จำนวนนักท่องเที่ยวและลักษณะการจัดการเดินทาง ในปี 2549 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวน 13,821,802 คน ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81.49) เป็นนักท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชีย-ตะวันออก และยุโรป นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในปี 2548 พบว่า นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.01 จากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวในทุกภูมิภาค จากความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นภายหลังการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยธรรมชาติ และการดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์และกระตุ้นตลาดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำหรับลักษณะการจัดการเดินทางของนักท่องเที่ยวพบว่า 2 ใน 3 (ร้อยละ 66.83) จัดการเดินทางด้วยตนเอง โดยโอเชียเนีย เป็นภูมิภาคที่จัดการเดินทางด้วยตนเองมากที่สุด

2) จำนวนวันพักเฉลี่ย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาประเทศไทย ในปี 2549 มีวันพักเฉลี่ย 8.62 วัน เพิ่มขึ้น 0.42 วัน จากปี 2548 จากวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวเกือบทุกภูมิภาคที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มที่จัดการเดินทางด้วยตนเอง

3) ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ในปี 2549 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 4,048.22 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.06 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2548 เนื่องจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเกือบทุกภูมิภาคที่เพิ่มขึ้น ยกเว้นภูมิภาคยุโรป สำหรับการใช้จ่ายหลักของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย

ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก ค่าที่พักอาศัย และค่าอาหารและเครื่องดื่ม สำหรับภูมิภาคที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงสุด คือ เอเชียใต้ 4,435.74 บาท รองลงมาได้แก่ อเมริกา เอเชียตะวันออก โอเชียเนีย ตะวันออกกลาง แอฟริกา และยุโรป ตามลำดับ

5) รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในปี 2549 ประเทศไทยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 482,319.17 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2548 ร้อยละ 31.29 จากการเพิ่มขึ้นของรายได้จากนักท่องเที่ยวในทุกภูมิภาค ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว วันพักเฉลี่ย และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว

1.2 ผลการสำรวจข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวไทย

1) จำนวนนักท่องเที่ยวและลักษณะการจัดการเดินทางในปี 2549 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปต่างประเทศ 3,253,311 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.80 จากปี 2548 โดยภูมิภาคที่นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปมากที่สุด คือ เอเชียตะวันออก รองลงมาได้แก่ ยุโรป โอเชียเนีย เอเชียใต้ ตะวันออกกลาง อเมริกา และแอฟริกา ตามลำดับ สำหรับภูมิภาคที่นักท่องเที่ยวชายตัวสูงสุด คือ แอฟริกา และเฉพาะภูมิภาคอเมริกาเท่านั้นที่จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวร้อยละ 76.76 จัดการเดินทางด้วยตนเอง เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.84 จากปี 2548 สะท้อนให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมเดินทางท่องเที่ยวโดยจัดการเดินทางด้วยตนเองเพิ่มขึ้น

2) จำนวนวันพักเฉลี่ย นักท่องเที่ยวชาวไทยมีวันพักเฉลี่ย 6.77 วัน โดยอเมริกาเป็นภูมิภาคที่มีวันพักเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ โอเชียเนีย ยุโรป ตะวันออกกลาง เอเชียใต้ แอฟริกา และเอเชียตะวันออก ตามลำดับ นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2548 พบว่า วันพักเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 0.14 วัน จากกลุ่มที่จัดการเดินทางผ่านบริษัทนำเที่ยว

3) ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 4,362.55 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.21 จากปี 2548 โดยนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปภูมิภาคยุโรปมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงสุด 5,055.32 บาท รองลงมาได้แก่ อเมริกา โอเชียเนีย เอเชียตะวันออก ตะวันออกกลาง แอฟริกา และเอเชียใต้ ตามลำดับ

4) รายจ่ายจากการท่องเที่ยวในปี 2549 นักท่องเที่ยวชาวไทยมีรายจ่ายรวม 96,084.81 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.03 จากจำนวนนักท่องเที่ยว วันพักเฉลี่ย และการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น สำหรับภูมิภาคที่นักท่องเที่ยวมีรายจ่ายมากที่สุด คือ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รองลงมา ได้แก่ ยุโรป โอเชียเนีย อเมริกา เอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา ตามลำดับ

1.3 ดุลการท่องเที่ยว

ประเทศไทยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ 482,319.17 ล้านบาท และมีรายจ่ายจากนักท่องเที่ยวชาวไทย 96,084.81 ล้านบาท ดังนั้นประเทศไทยเกินดุลการท่องเที่ยว 386,234.36 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2548 ร้อยละ 34.7 จากการขยายตัวที่สูงของรายได้จากการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว วันพักเฉลี่ย และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว

2. ข้อเสนอแนะ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศทั้งในด้านขยายตัวทางเศรษฐกิจและการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ยังเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการแข่งขันสูง และมีแนวโน้มเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งจากการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนการดำเนินมาตรการส่งเสริมตลาดอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยยังคงพึ่งพานักท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีความอ่อนไหวต่อสถานการณ์ต่างๆ นอกจากนี้ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวภูมิภาคยุโรปที่มีแนวโน้มลดลง อาจส่งผลต่อรายได้จากการท่องเที่ยวในระยะยาว ดังนั้นเพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นให้แก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยและเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขัน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจึงควรดำเนินมาตรการเพื่อกระจายตลาดนักท่องเที่ยว การส่งเสริมและกระตุ้นตลาดที่มีศักยภาพ การจัดทำแผนการตลาดที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว และการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ